

Museums - Tidende

Informasjonsavis for Stavanger Museum nr. 3 | november 1997

L 97

EN UTFORDRING OGSÅ FOR MUSEENE

Bak den enkle betegnelsen, L 97, skjuler det seg en pedagogisk revolusjon i den norske skole. Læreplan 97, eller Reform 97, som den nye læreplanen gjerne kalles, er langt mer enn seksåringer ut i skolen. Nye pedagogiske prinsipper innføres nå fra høsten av i alle skoletrinn – en skole temmelig ulik den vi kjenner fra vår egen barndom.

Tverrfaglighet og prosjektarbeid er to av nøkkelordene. Det er slutt med den tradisjonelle timeinndelingen. Nå jobber man med tema over faggrensene i team og prosjekter. Ja, selv den gamle skolekiokka har mistet mye av sin funksjon.

L 97 stiller store krav til skolen og lærerpersonalet som nå må legge til side en rekke av sine gamle vedtatte pedagogiske sannheter og arbeidsmåter. Norsk skole var moden for en slik reform, og fra skolehold merkes en vilje og et pågangsmot som lover det beste.

Men skolen er også avhengig av at deres samarbeidspartnere følger opp reformen. Ikke minst er dette en stor utfordring for

musene. Skoleverket er en av museenes viktigste brukere og kunnskapspotensialet er enormt. Skal dette kunne utnyttes, er det en forutsetning at museene setter seg godt inn i lærerplanen og i samarbeid med skoleverket tilpasser tilbudet sitt til det behovet som skolen selv har.

I Rogaland tar museene dette spørsmålet meget alvorlig og ønsker å ligge i forkant. De fem regionmuseene inkludert Stavanger Museum er derfor i gang med å utforme en skisse til et toårig prosjekt som nettopp skal ta opp disse problemstillingene. Her vil en ta for seg ulike klassetrinn både i bystrøk og distrikt, se på kunnskapsbehovet og utvikle formidlingsmodeller som er tilpasset den nye skolens pedagogikk og læreplan. Hvis våre søknader om støtte får gjennomslag, vil vi kunne starte opp prosjektet over nyttår. Her har Rogalandsmuseene en mulighet til å gjøre en innsats som museer og skoler utover hele landet vil kunne dra nytte av.

Ove Magnus Bore

Besøkstall for Stavanger Museums anlegg i perioden 15. 06 -15. 08 1997.

De totale besøkstallene for sommersesongen 1997 ved Stavanger Museums viser en nedgang på 11 % fra i fjor. Vi ser at dette resultatet føyer seg inn en generell tendens for de fleste museene i regionen, og tilskriver den uvanlig flotte sommeren en del av "skylda" for at vi ikke har trukket flere besøkende til anleggene våre. Vi må imidlertid arbeide målbevisst mot neste års sommersesong for å unngå at denne utviklingen får fortsette.

<u>Ledaal</u>	<u>Breidablikk</u>	<u>Musègt.16</u>	<u>Sjøfartsmuseet</u>	<u>Hermetikk-museet</u>	<u>TOTALT</u>
<u>2232</u>	<u>2165</u>	<u>3496</u>	<u>5021</u>	<u>8014</u>	<u>20928</u>

"WYVERN" NESTEN TIL TOPPS I CUTTY SARK TALL SHIPS' RACE

Cutty Sark Tall Ships' Race ble en kjempemessig folkefest i Stavanger. De meget vellykkede augustdagene i Vågen oppfylte alles forventninger. For mannskapene skal regattaen først og fremst være en sosial og kulturell begivenhet. Men for deltakerne hadde seilasen også et innslag av alvor: På to av etappene var det kappseilas.

Første etappe mellom Aberdeen og Trondheim foregikk både i hard motvind og i vindstille. Wyvern kom inn som nr.5 i sin klasse. Her startet det 20 fartøyer, men 11 av dem måtte bryte. Fartøylene var inndelt i seks klasser. Av de i alt 83 som startet, endte Wyvern i mål som nr. 20.

Etter besøket i Stavanger startet etappen til Göteborg. Wyvern seilte stadig bedre. Hun kom i mål som tredje fartøy både totalt og i sin klasse.

Alle de tre beste fartøylene var norske! Og som om ikke det var nok: Alle hadde samme historiske opphav. Losskøyta "Frithjof II" fra Larvik vant. Hun ble bygd av Thor Martin

Jensen i Porsgrunn og sjøsatt i 1896. Nummer to ble "Wyvern von Bremen", bygd i 1992 som stål kopi av vårt smykke. Originalen er som kjent konstruert av Colin Archer og også den ble bygd av Thor M. Jensen. "Wyvern" ble sjøsatt året etter "Frithjof II", nærmere bestemt 10. august 1897. Hundreårsjubileet ble feiret med festmiddag under regattaen og deretter på seierspallen i Göteborg. Den forestillingen skulle Colin Archer og Thor M. Jensen ha sett!

Vi takker mannskapet for en fabelaktig innsats for museet, byen og landet.

Harald Hamre

"SELADON" S SORGEFULLE FORLIS. UTSTILLING PÅ SJØFARTSMUSEET.

En av Stavangers mest omtalte skuter er barken "Seladon" og hennes merkvverdige skjebne. Historien om "Seladon"s tragiske forlis i Stillehavet i 1896, mannskapets langvarige opphold på Sofia-øya og hjemkomsten til byen i 1897 har fascinert Stavanger-folk i 100 år. Men ingen har seilt i "Seladon"s kjølvann før Gjert Meling og Tor Helge Svendsen i 1996 reiste til Sofia-øya, nå kalt Niulakita, for om mulig å

finne spor etter skutas mannskap.

Sjøfartsmuseet planlegger nå en utstilling om "Seladon"s skjebne, og om de opplevelser Meling og Svendsen hadde på Niulakita. Til utstillingen ber vi om hjelp fra vårt publikum. Naturlig nok finnes det få og ingen spor etter "Seladon" her i byen. Men vi vet at det finnes minner, bilder og gjenstander hos etterkommere etter mannskapet. Vi kjenner til

modeller og malerier av skuta, skilpaddeskinn og skjell som ble tatt med hjem fra Sofia-øya, bilder av mannskapsmedlemmene, og andre minner Slikt materiale vil vi gjerne få presentere i utstillingen. Så vi oppfordrer alle som kjenner til minner etter "Seladon" og hennes mannskap om å ta kontakt med oss.

Randi Skotheim

STAVANGER MUSEUMS VENNER

- Medlemsmøte i samarbeid med Byhistorisk forening tirsdag 18. november kl. 19.00. om "Byhistorien i Stavanger Museum". Omvisning.
- Julefest på Norsk Hermetikkmuseum, Øvre Strandgate 88a. Fredag 12. desember kl. 19.00. Sildebord som i fjor.

FORSKNINGSDAGENE'97

– RINGMERKING ER VIKTIG I TREKKFUGLFORSKNINGEN

I anledning av Forskningsdagene'97 arrangerte Stavanger Museum den 21. september fangst og ringmerking av vadefugl på Revtangen. I fint høstvær fikk publikum se hvordan ruser ble plassert på tarevoller for å fange vadefugler på næringssøk. Det ble ikke merket så mye fugl denne dagen, men folk så ut til å sette pris på å følge aktiviteten rundt merkestedet. De fikk se hvordan fuglelivet utfoldet seg samtidig som de fikk orientering om fuglene som de så. Når for eksempel myrsnipen eller skjærpiplerken ble merket, fikk barna klappe fuglene. Enkelte fikk også oppleve den spesielle følelsen det er å holde fuglene i hånden og så slippe de fri igjen. Noen oppholdt seg på Revtangen i flere timer før de satte kursen hjem igjen.

Stavanger Museum har en sentral rolle i merkingen av fugl i Norge. Alle fugler som merkes på norsk territorium får museets ringer. Samarbeidet om fugleforskningen skjer nå over landegrensene. Det er organisert et internasjonalt nettverk av merkesteder som registrerer fuglenes vandringer over kontinentene. En har lært en masse om fuglenes vandringsmønstre og hva som skal til for at de skal kunne klare de store utfordringene som mange arter står ovenfor. Det har vist seg at mange arter er inndelt i flere populasjoner, som kan ha forskjellig trekk mønster. I tillegg har ofte de voksne hannene et annet trekk mønster enn

hunnene. Som dette ikke er nok, trekker gjerne ungfuglene lenge etter at foreldrene har dratt! Polarsnipa (*Calidris canutus*) er et eksempel på en art med forskjellige trekk mønstre for fugler som hekker på forskjellige steder. Arten består av fem underarter som hekker på atskilte arktiske områder og overvintrer på så vidt forskjellige steder som for eksempel Sør-Amerika, Europa, Afrika, Asia, Australia og New Zealand. Det er to underarter som passerer Norge på trekket. Den sibirske (*canutus*) trekker hovedsakelig til Vest-Afrika, men noen trekker helt til Sør-Afrika. På veien passerer de overvintringsplassene til underarten *islandica*, i England eller Vadehavet. Underarten *islandica* hekker på Grønland og arktisk Canada. Den har to trekkruter om våren. Den ene går over Island, mens den andre går over Nord-Norge. De som trekker over Norge trekker nonstop fra overvintringsområdene til en av to rasteplasser, i Balsfjord eller Porsangerfjord. Der feter de seg opp i løpet av ca. tre uker før de i slutten av mai flyr til hekkeplassene. Avreisen fra Nord-Norge skjer på tilnærmet samme tidspunkt hvert år. Det vakte oppsikt da det på 1980-tallet ble oppdaget at store mengder polarsnipen av underarten *islandica* trekker over Nord-Norge. Det er anslått at 60–80 tusen polarsnipen bruker disse rasteplassene hvert år. Derfor er det svært viktig å bevare disse for fremtiden.

Kolbjørn Skipnes

NYTT EDB - ANLEGG

I disse dager tar Stavanger Museum i bruk sitt nye edb-anlegg. Det gamle anlegget var nærmere ti år gammelt – en høy alder i vår dataverden. Museets nye anlegg er Windows-basert med moderne tekstbehandlingssystem og annen programvare. Museet kan nå ta i bruk e-mail og internett og kommunisere med omverdenen på en helt ny måte. Ikke minst gir anlegget mulighet til å bruke Windows-versjonen av REGIMUS – databasesystemet for museumskatalogen. For den delen av katalogen som er lagt inn på edb, vil dette gi langt bedre gjenfinningsmuligheter og lette bruken av katalogen vesentlig.

De ansatte ved museet som skal betjene det nye utstyret, har alle deltatt et todagers kurs. Å ta i bruk moderne informasjonsteknologi med en kvalitet som dette, er lystbetont og en inspirasjon for oss alle.

Men et edb-anlegg av denne størrelsen koster mye og er dermed et stort økonomisk løft for museet. Deler av anlegget er finansiert ved tilskudd fra Erik Berentsen C-legat til fordel for Stavanger Museum. Resten må fordeles i budsjettet over tre år. Anlegget er imidlertid museets viktigste arbeidsredskap og må derfor prioriteres foran mange andre gode formål på museets ønskeliste.

Men hva med det gamle anlegget? Jo, deler av det forblir på museet – denne gang ikke på skrivebordet, men som museumsgjenstander godt forvart i museets magasin.

Ove Magnus Bore

STAVANGER MUSEUMS HØSTPROGRAM 1997

OKTOBER

- Onsdag 8. "Kystkultur. På havets bunn."
Kåseri med lysbilder ved Svein Molaug
Stavanger Kulturhus kl. 19.00
- Søndag 12. Skolemesterskapet i mablis,
andre runde.
- Søndag 19. "Seilskutene i billedkunsten."
Foredrag ved førsteamanuensis
Hild Sørby.
Familiearrangement i Musègt.
16.
- Søndag 26. Skolemesterskapet i mablis,
finale.

NOVEMBER

- Søndag 2. Røyking av brisling og
bytting av iddisar

- Søndag 9. Familiearrangement i
Stavanger Sjøfartsmuseum
- Søndag 16. Kammerkonsert på Ledaal
- Søndag 23. Skipsportretter som
dekorasjon og historisk kilde.
Foredrag ved førstekonservator
Harald Hamre.

DESEMBER

- Søndag 7. Aktivitetsdag i Gamle
Stavanger.
Røyking av kippers og brisling i
Norsk Hermetikkmuseum.
Bytting av iddisar.
Kammerkonsert på Ledaal
- Søndag 14. Julearrangement i Musègt. 16.

UTSTILLINGER

Stavanger Tall Ships
- De Stolte Skutene
Utstilling av seilskutemalerier
Stavanger Sjøfartsmuseum
Høsten 1997

Personalnytt

Vår nye sivilarbeider heter
Trond Bolianatz.
Han begynte mandag
22. september 1997 og
vil være ved Stavanger
Museum i ca. ett år.

Ansvarlig red.:
Ove Magnus Bore

Redaksjon og layout:
Anne Tove Austbø
Heidi Løge Birkeland

C-post

